

Małgorzata Grabowska-Popow
OIN Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni
popow@mir.gdynia.pl

25 lat działalności stowarzyszenia bibliotek i ośrodków informacji naukowej z zakresu rybactwa i nauk o wodzie EURASLIC

Słowa kluczowe: EURASLIC, IAMSLIC

Abstrakt: W artykule przedstawiono historię i działalność EURASLIC-u, międzynarodowej organizacji stowarzyszającej biblioteki i ośrodki informacji naukowej instytucji, zajmujących się „naukami wodnymi”. W tekście podkreślono działania organizacji, mające na celu wzmocnienie współpracy między bibliotekarzami oraz uwypuklono korzyści płynące z przynależności do organizacji.

Key words: EURASLIC, IAMSLIC

Abstract: In this article a history and activity of EURASLIC – The European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres is presented. The activity of organization concentrated on intensification of interlibrary cooperation as well as profits resulted from the membership of this organization are emphasized.

W 2013 r. minęło 25 lat od chwili powstania jedyne go paneuropejskiego stowarzyszenia bibliotekarzy, pracujących w bibliotekach naukowych i ośrodkach informacji naukowej, związanych z naukami o wodzie. Stowarzyszenie, które przybrało nazwę EURASLIC (ang. *European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres*) nieoficjalnie powstało w 1988 r., w Wielkiej Brytanii, w Plymouth. Na spotkanie założycielskie przybyło 35 bibliotekarzy i pracowników informacji naukowej z Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Monaco, Portugalii i Wielkiej Brytanii. Udział brał w nim również, jako obserwator, przedstawiciel IAMSLIC-u, (ang. *International Association of Marine Science Libraries and Information Centers*), czyli międzynarodowej organizacji bibliotekarskiej o takim samym profilu jak powstający EURASLIC.

IAMSLIC został założony w 1975 r. w Woods Hole w USA. W spotkaniu założycielskim wzięło udział 49 bibliotekarzy z USA, Kanady i Bermudów. Nowo powstała organizacja miała zajmować się stworzeniem ścisłej, międzynarodowej współpracy między bibliotekami, wymianą międzybiblioteczną, kursami i doksztalaniem, stworzeniem newslettera. W latach późniejszych utworzono w ramach IAMSLIC-u grupy regionalne i taką właśnie grupą stał się EURASLIC. Obecnie w ramach IAMSLIC-u funkcjonuje sześć podgrup: EURASLIC, CYAMUS (ang. *North American West Coastal Group*), SAIL (ang. *South-east Affiliates of IAMSLIC Libraries*), AFRIAMSLIC, Grupo Regional Latinoamericano i Pacific Islands.

EURASLIC miał za zadanie rozwinięcie europejskiej współpracy między bibliotekami i centrami informacji naukowej, ułatwienie wymiany międzybibliotecznej, wymianę

doświadczeń oraz organizowanie konferencji poświęconych międzynarodowej współpracy środowisk związanych z naukami wodnymi.

Do organizacji miały należeć ośrodki naukowe z Europy, których uczeni zajmowali się szeroko pojętym morzem, oceanem, jeziorem czy też rzeką. Tak więc jednym z pilniejszych zadań stało się stworzenie spisu takich instytucji i ich centrów informacji naukowej oraz bibliotek. W ciągu następnych dwóch lat udało się zidentyfikować ponad 200 placówek. Ich pierwszy wykaz ukazał się w roku 1991 pod nazwą *Directory of European aquatic sciences libraries and information centres*.

W drugim spotkaniu, które odbyło się w Paryżu w 1990 r., wziął udział przedstawiciel Morskiego Instytutu Rybackiego z Gdyni i od tej pory polskie biblioteki i ośrodki informacji mogły dołączać do EURASLIC-u. Rok 1990 uznaje się jednocześnie za oficjalną datę powstania organizacji. W Paryżu zatwierdzono nazwę EURASLIC oraz strukturę stowarzyszenia. Od tej pory każde państwo (w chwili obecnej jest ich 26) ma swojego reprezentanta krajowego, spośród których wybierany jest 12-osobowy zarząd. Każde z państw płaci roczną składkę, która w przypadku krajów rozwijających się i w tzw. okresie transformacji, nie jest wysoka i zapewnia dostęp do wszystkich przedsięwzięć zarówno EURASLIC-u, jak i IAMSLIC-u, np. sponsoruje się uczestnictwo w konferencjach lub przyznaje granty na sprzęt komputerowy dla bibliotek (od 2002 r.).

Po spotkaniu w Paryżu po raz pierwszy ukazały się materiały pokonferencyjne, które od tej pory miały towarzyszyć wszystkim konferencjom i które dołączyły do *Euraslic Newsletters*, wydanych po raz pierwszy w 1989 r., tworząc załączek wydawnictw EURASLIC-u. Obecnie, zarówno *Newsletter*, jak i *Proceedings* ukazują się jedynie w formie elektronicznej i są dostępne na stronie internetowej EURASLIC-u www.euraslic.org. Strona internetowa EURASLIC-u została zapoczątkowana przez Davida Mouldera w 1996 r. Domenę *euraslic.org* zarejestrowano w 2001 r. Pod adresem www.euraslic.org znaleźć można historię organizacji oraz opis konferencji, projektów i zadań, które realizuje.

Następne spotkania w 1991 i 1992 r. poświęcone były w dużej mierze formom współpracy z IAMSLIC-iem, której EURASLIC stał się autonomiczną częścią. IAMSLIC (za namową Europejczyków) wzbogacił swój zasięg tematyczny o akweny słodkie, a EURASLIC w ramach swej autonomii otrzymał zgodę na dysponowanie własnym budżetem. Zdecydowano o organizowaniu konferencji europejskich co dwa lata. Jeśli natomiast konferencja IAMSLIC-u miała by się odbywać w Europie, w takim razie spotkanie byłoby wspólne, z EURASLIC-iem.

W 1992 r. przyjęto Regulamin Organizacyjny i EURASLIC został oficjalnie zarejestrowany we Francji jako organizacja paneuropejska, posiadająca swój własny rachunek bankowy i różne kategorie członkostwa. Pierwszym przewodniczącym stowarzyszenia został David Moulder, jeden z inicjatorów pomysłu stworzenia organizacji tego typu. Wybrano także skarbnika i sekretarza oraz członków prezydium. Ustalono, że członkami organizacji mogą być osoby indywidualne, a także organizacje. Później utworzono status członka honorowego.

Od początku istnienia do chwili obecnej EURASLIC-iem kierowało ośmiu przewodniczących. Od roku 2012 na czele organizacji stoi Snejina Bacheva z Warny (Bułgaria), z Biblioteki Naukowej Instytutu Oceanologii Bułgarskiej Akademii Nauk.

Tabela 1. Przewodniczący EURASLIC-u

Imię i nazwisko przewodniczącego EURASLIC-u	Kraj pochodzenia przewodniczącego	Lata pełnienia funkcji
David Moulder	Wielka Brytania	1992-1996
Bent Gaardestrup	Dania	1996-1997
Ian Pettman	Wielka Brytania	1997-1998
Sofia Goulala	Grecja	1998-2000
Joan Baron Varley	Wielka Brytania	2000-2004
Jan Haspeslagh	Belgia	2004-2008
Barbara Schmidt	Germany	2008-2012
Snejina Bacheva	Bułgaria	od 2012

Źródło: opracowanie własne.

EURASLIC zorganizował do 2014 r. piętnaście spotkań, w tym jedno w Polsce. Miało ono miejsce w Gdyni, w 1994 r. Podczas tej konferencji Polskę reprezentowało aż jedenaście ośrodków. Członków organizacji gościł w Gdyni Morski Instytut Rybacki i spotkanie to było pierwszym, które odbyło się na terenie byłych państw bloku wschodniego. Ostatnia konferencja odbyła się w 2013 r. w Warnie. Podczas niej świętowano 25-lecie powstania organizacji.

Tabela 2. Spotkania – konferencje EURASLIC-u

Numer konferencji	Data konferencji	Miejsce konferencji	Tytuł konferencji
1.	20–21 kwietnia 1988	Plymouth (Wielka Brytania)	-
2.	25–27 kwietnia 1990	Paryż (Francja)	-
3.	25–26 kwietnia 1991	Lelystad (Holandia)	-
4. 18 th AMSLIC Conference	5–9 października 1992	Bremerhaven (Niemcy)	-
5.	28–29 kwietnia 1994	Gdynia (Polska)	-
6.	25–26 kwietnia 1996	Valetta (Malta)	-
7.	6–8 maja 1998	Ateny (Grecja)	People and Technology: Sharing Knowledge and Shaping the Future of Aquatic Information in Europe
8.	3–5 maja 2000	Aberdeen (Wielka Brytania)	New skills for the Millenium
9. 27 th IAMSLIC Conference	14–19 października 2002	Brest (Francja)	Managing Resources in a Sea of Change
10.	7–9 maja 2003	Kiel (Niemcy)	Smooth sailing crossing the boundaries in aquatic sciences information management
11.	4–8 maja 2005	Split (Chorwacja)	Open waters – open sources

12.	2–4 maja 2007	Sevastopol (Ukraina)	From treasures of the seas to treasures of the libraries
13. 35 th IAMSLIC Conference	27 września –1 października 2009	Brugge (Belgia)	Confluence of Ideas: Evolving to Meet the Challenges of Global Change
14.	17–20 maja 2011	Lyon (Francja)	Caught in the “fishing net” of information
15.	13–15 maja 2013	Warna (Bułgaria)	World Ocean of Data & Information: Creating Value by their Organization and Management

Źródło: opracowanie własne.

Następna konferencja odbędzie się w roku 2015 w Rzymie. Będzie to spotkanie łączone z IAMSLIC-iem.

W konferencjach EURASLIC-u biorą udział nie tylko reprezentanci krajowi, ale także wszyscy chętni przedstawiciele ośrodków informacji i bibliotek, należących do EURASLIC-u. Przedstawicielem krajowym Polski jest mgr inż. Jadwiga Zdanowska z Instytutu Rybactwa Śródlądowego (Olsztyn). Zadaniem reprezentantów krajowych jest popularyzacja EURASLIC-u w poszczególnych krajach, w tym wyszukiwanie nowych członków. Reprezentanci stanowią punkt kontaktowy między władzami organizacji i członkami organizacji z danego kraju.

W konferencjach EURASLIC-u uczestniczy też dr Małgorzata Grabowska-Popow (autorka artykułu), przedstawicielka Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego (Gdynia), pełniąca rolę archiwisty organizacji i członka prezydium. Archiwum EURASLIC-u działa od roku 2000.

Tematyka obrad koncentruje się na problemach informacji naukowej, które zmieniają się wraz z upływającym czasem. W ostatnich latach poruszano zagadnienia związane z digitalizacją, Open Access, repozytoriami, prawem autorskim itp. Oczywiście zawsze istotne miejsce poświęca się współpracy między ośrodkami oraz usprawnianiu wymiany materiałów. W tym ostatnim nieocenioną rolę pełnią IAMSLIC Z39.50 Distributed Library, ILL Mailing List oraz ODINECET Journals catalogue. Tradycją od 1994 r. stało się prezentowanie na konferencjach Raportów Krajowych, które omawiają dokonania poszczególnych ośrodków, ale i problemy, na jakie te napotykają w swojej działalności.

W czasie trwania każdej konferencji ich uczestnicy mają okazję poznać instytucję macierzystą gospodarza, zapoznać się z jego biblioteką oraz zwiedzić inne, a także poznać zalety danego kraju na organizowanych wycieczkach, które odbywają się w ostatnim dniu spotkania.

Bibliografia

1. EURASLIC – Europejskie stowarzyszenie bibliotek i ośrodków informacji o profilu wodnym – 20 lat działalności (1988–2008). In ZDANOWSKA Jadwiga (red.). *Polskie biblioteki i ośrodki informacji naukowej z zakresu rybactwa oraz ich udział w międzynarodowych systemach informacji i stowarzyszeniach*. Olsztyn: Wydawnictwo Instytutu Rybactwa Śródlądowego, 2009, s. 45-54. ISBN 978-83-60111-46-8.
2. Our story. In *Iamslic.org* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://www.iamslic.org/about-us/our-story>. Stan z dnia 20.03.2014.
3. VARLEY Allen. *The European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres (EURASLIC): an outline history, 1988-2004* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://www.euraslic.org/images/stories/EuraslicHistory.pdf>. Stan z dnia 20.03.2014.